

1. Bevezetés

1.2. Helyzetelemzés, szakmai munkánk eredményei

Pedagógiai munkánkat meghatározzák a Salgótarjáni Összevont Óvoda Pedagógiai programjának céljai, pedagógiai alapelvei. Programunk kiegészül a Pitypang Tagóvoda helyi nevelési sajátosságaival, egyéni jellemzőivel, hagyományaival.

Intézményünk 1966. szeptember 5-én nyílt meg a városközpontban, közintézmények, és a hegyek ölelésében.

Napjainkban 3 vegyes életkorú csoportunkba fogadjuk a gyermekeket. Körzetünk összetétele változatos képet mutat. Megtalálhatóak az alacsony, illetve a kiemelkedően jó szocio-kulturális környezetből érkező, valamint a más kultúrából érkező családok gyermekei egyaránt. A HHH családok száma alacsonyabb (14 %). Évek óta több a kiemelkedő képességű gyermek az intézményünkben. Gyermekeink nagy része a tehetséges gyermekekre kiemelt figyelmet fordító, szomszédos Általános Iskola Székhelyintézményébe (Gagarin Ált. Iskola) kerül. Nagy létszámban nyernek felvételt a két tanítási nyelvű, illetve más nyelvi csoportokba. Zenei, tánc, mozgás, illetve különböző tanulási területeken eredményesen tevékenykednek tovább.

Óvodai életük során a csoportszobák hangulatos, esztétikus berendezése, változatos játékeszközök segítik a gyermekek optimális fejlesztését. Logopédiai és fejlesztő, kreatív szoba – tornaterem biztosított a játékos foglalkozásokhoz.

Játsszódudvarunk is változatos lehetőségeket biztosít a gyermekek számára. A helyi Nevelési Programunkban meghatározott eszköz- és feltételrendszer biztosított a gyermekek szakszerű fejlesztéséhez.

Elsődleges feladatunk *a nyugodt, családi, szeretet teljes légkör kialakítása*, melyben a gyermekek biztonságban érzik magukat, szívesen jönnek óvodába, várják a társaikkal való együttműködés alkalmait.

Megkülönböztetett figyelmet fordítottunk *a játék elsődlegességére, a szükséges feltételrendszer megteremtésére*, a vásárolt eszközökön kívül az óvodapedagógusokkal együtt készített, sokszínű eszköz jelenlétére, a játékinspiráló feltételek megteremtésére.

Programunk prioritásai nyomán *a kommunikáció, a gyermekek érintkezési képességeinek, társas kapcsolatainak fejlesztése* kapott figyelmet, *a teljes gyermeki személyiség komplex fejlesztése során.*

Fókuszba került *az egészséges életmód alakítása*. Törekedtünk a gyermekek mozgásterének növelésére (sportpályán, Karancs-Medves Tájvédelmi körzet) a szabadban végezhető mozgáslehetőségek felkínálására. Új hagyománnyá vált a tavaszi roller- és kerékpár túrák szervezése, a „Sétafüzet”-ek felkínálása, a családok bevonása mozgásos programjainkba (túrák, akadályversenyek, sportdélutánok).

Alkalmat teremtettünk a családok egészséges életvitelének alakítására, az egészséges étkezési szokásokhoz ételbemutatókkal is példát adtunk.

Lehetőséget biztosítottunk a *gyermekek érdeklődésére, kívánságára építő élményszerzésre*. *Sikeres Erdei Óvodai pályázati programunk, a Természeti Napok alkalmat* adtak az aktív együttműködésre, a többoldalú tapasztalatszerzésre, a gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozására.

Tevékenységeink nyomán 2014-ben *csatlakoztunk a Zöld Óvodák hálózatához*.

A gyermekek kommunikációs képességét, együttműködő készségét, kreativitását eredményesen alakították *a tehetséggondozó foglalkozások*, melyeket heti rendszerességgel szerveztünk a művészeti nevelés komplex lehetőségeinek kiaknázásával.

Sikeres pályázati programot bonyolítottunk le a nemzeti kulturális örökség megőrzését, a népi kultúra ápolását felvállaló Nemzeti Tehetséggondozó Program támogatásával./NTP-MKÖ-16/

A komplex program eredményeként, pozitívan alakult a gyermekek érzelmi, erkölcsi nevelése, kreativitása, problémamegoldása, a népmesék, népi játékok feldolgozása nyomán. Közösségünk motivációt kapott az alkalmazott módszerek, a tehetséggondozás további folytatására, kiszélesítésére.

Tehetséggondozó tevékenységünk bemutatására kaptunk lehetőséget „A kisgyermekkorai nevelés támogatása” című uniós projekthez való csatlakozás keretében.

A HHH gyermekek számának növekedésével bekapcsolódtunk az EFOP- 3.1.3.-16 „Társadalmi Felzárkóztatási és integrációs köznevelési intézmények támogatása című kiemelt projektbe, megkülönböztetett figyelmet fordítva az *inkluzív nevelésre, a hátránykompenzációra, az esélykülönbségek csökkentésére*.

2.Az intézmény adatai

Az intézményegység neve: Salgótarjáni Összevont Óvoda
Pitypang Tagóvodája

- Székhelye:** 3100. Salgótarján. Meredek út 5.
- Az intézmény fenntartója:** Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
3100. Salgótarján. Múzeum tér 1.
- A munkáltatói jogok gyakorlója:** Salgótarjáni Összevont Óvoda vezetője

„Tevékenyen – szeretetben”

Pedagógiai programunk a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési program alapelveire épül. Az a célunk, hogy programunkat valóságos tevékenységek megteremtésével, a játék elsődlegességével, a szükséges élmények, tapasztalatok biztosításával valósítsuk meg. A gyermekeket változatos tevékenységek biztosításával, a játékon keresztül, az egyéni sajátosságaik figyelembe vételével fejlesztjük.

Fontosnak tartjuk, hogy boldog, környezetét szerető, tapasztalatait változatos módon kifejezni tudó, jól kommunikáló, társaihoz és a felnőttekhez pozitív érzelmekkel kapcsolódó, önmagát sokoldalúan megvalósítani tudó gyermekeket neveljünk.

E cél érdekében óvodapedagógusaink vállalják, hogy szakmaiságuk legmagasabb fokán nevelik a rájuk bízott gyermekeket, az elfogadás, a megértés, támogatás, tisztelet közvetítésével.

A gyermekek izlésvilágának, magatartás kultúrájának alakítását esztétikus környezet megteremtésével, a felnőttek kulturált magatartásával, és a hagyományaink ápolásával igyekszünk megvalósítani.

2.1. Óvodai programunk alappillérei

- tevékenységközpontú óvodai nevelés
- környezeti nevelés, környezettudatosság
- tehetséggondozás, esélykülönbségek csökkentése
- érzelmi, erkölcsi nevelés

Kiemelt figyelmet fordítunk:

- az egészséges életmódra nevelésre, mely magában foglalja a környezettel való harmonikus együttélést, a természet szeretetét és védelmét. Lehetőséget

biztosítunk sokoldalú mozgástapasztalatok szerzésére, ehhez rendelkezésünkre áll szép füves udvar, egy kisebb focipálya, a szomszédos Táncház, Gagarin Ált. Iskola tornaterme. Mindezt kiegészíti az iskola uszodájában történő vízhez szoktatás, a közeli sportpályák kihasználása, a tavaszi kerékpár túráink, sétáink, kirándulásaink.

- Zöld óvodai tevékenységek tudatosabbá tételére, a 2014-ben megkapott óvodai címünk megvédésére, a természetet óvó-védő gyermekek nevelésére, a környezettudatos magatartásforma megerősítésére a gyermekekben, és a szülőknél egyaránt.
- élmények, terepfoglalkozások, a természetben szerzett ismeretszerzések rendszeres biztosítására, a Természeti Napok hagyományainak, jó gyakorlatának felkínálásával.
- a gyermekek beilleszkedő, együttműködő készségének, kommunikációjának, érzelmi életének, pozitív személyiségjegyeinek alakítására a népmeséken, drámajátékokon, dalos játékokon, népi tevékenységeken át.
- a tehetséggondozás, a mozgás, a művészeti nevelés komplex lehetőségeinek kiaknázására – területeinek bővítésére -, óvodapedagógusaink képzettségének és a gyermekek érdeklődésének figyelembe vételével, a csoportszobában és a csoporton kívül mikro csoportos formában.
- a szocio-kulturális hátrányok kompenzálására, az inkluzív nevelésre.

Feladatainkat a családdal való szoros együttműködésben, a család értékeire építve, szeretet közvetítő légkörben kívánjuk megvalósítani.

A gyermekek számára felkínált játékos programjaink:

- heti rendszerességgel:
- népi gyermekjáték, néptánc foglalkozások a szomszédos Táncházban
 - tehetséggondozó foglalkozások
 - korosztályos torna és testnevelés foglalkozások a szomszédos iskola tornatermében
 - mozgásfejlesztés az Ovi foci, utánpótlás nevelés keretében
 - fejlesztő pedagógus, logopédus foglalkozásai

- Oviszínház – alkalmanként
- hangszerbemutató, hangverseny – alkalmanként
- múzeumpedagógiai, könyvtár foglalkozások

Az óvodai nevelés keretein kívül:

- játékos angol nyelvi foglalkozások
- népi tánc foglalkozások
- játékos mozgás
- illetve a szülői-gyermeki igények figyelembe vételével szervezve

4. Az Óvodai élet tevékenységformái az óvodapedagógus feladatai

4.2. Vers, mese

A nevelés tartalma

A vers, mese a hét minden napján megjelenik. Programunkban kiemelt jelentőséget kap a gyermekek kommunikációjának és együttműködésének fejlesztése.

A mese, vers kezdeményezések anyaga változatos, gerincét a magyar népmesekincs adja. Lehetőséget teremtünk a gyermekek önálló szöveg- és mesemondásához.

Elősegítjük, hogy megfelelő eszközökkel el is játszhasák a gyerekek a nekik tetsző meséket, illetve beépítsék azokat a játékukba.

A gyakori ismétlést, a mese többszöri és több módszerrel történő feldolgozását valósítjuk meg. A bábozás, dramatizálás és az anyanyelvi játékok rendszeresen kapcsolódnak a meséléshez, mondókázáshoz, verseléshez, az irodalmi élmények feldolgozását segítik elő. Biztosítjuk a komplex feldolgozás lehetőségét, a kiemelkedő képességű gyermekek tehetséggondozását.

4.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A nevelés tartalma

Az óvodai ének-zenei nevelésnek jelentős hagyományai vannak intézményünkben. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő, – kiemelt figyelmet fordítunk szűkebb környezetünk népi játékaire, népdalaira, mondókáira – felhasználjuk az

értékátadás során. Kiemelt figyelmet fordítunk szűkebb környezetünk népi játékaira, népdalaira, népi mondókáira, felhasználjuk az értékátadás során.

Valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, amelyet megismertetünk gyermekeinkkel.

A tevékenységközpontú óvodai nevelésen belül az óvodai ének – zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés hatékonyan megvalósítható:

- ✦ a gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozása
- ✦ nép hagyományőrzés
- ✦ az ének-zenei nevelés színvonalának megőrzése során.

Intézményünkben a művészeti nevelés kiegészül a táncművészeti neveléssel.

A néptánc foglalkozásokat speciális végzettséggel rendelkező óvodapedagógus vezeti, heti egy alkalommal a táncházban. Ezekben az 5-6-7 éves gyermekek vesznek részt.

Kiemelt figyelmet kap a differenciált fejlesztés, tehetséggondozás, melyhez éves tervet készítünk.

4.5. A mozgás

A nevelés tartalma

Nagy figyelmet fordítunk a gyermekek mozgásterének kiszélesítésére.

A korosztályos és a heti kötelező testnevelés foglalkozások helyszíne a SKÁID Gagarin Általános Iskola nagy tornaterme.

A szabadban végezhető mozgáslehetőségek bővítéséhez kihasználjuk a közvetlen közelünkben lévő Gagarin Általános Iskola korszerű udvarát, uszodáját, illetve a SÜMSE salakos pályáját.

Vízhez szoktatási programunk célja a gyermek vízhez való viszonyának, vízbiztonságának kialakítása játékos formában.

A mindennapi testnevelés tartalmát döntő mértékben a természetes mozgások, gyakorlatok képezik (járások, futások, ugrások, függések, egyensúly gyakorlatok). Ezeket kiegészíti néhány talajtorna elem, valamint a kézi szerekkel végezhető gyakorlatok, testnevelési játékok.

A játék dominanciája és a változatos eszközök biztosítása kiemelt fontosságú intézményünkben.

4.6. Külső világ tevékeny megismerése

A nevelés tartalma

Természet – társadalom – ember

Tevékenységek központú programunk célja az, hogy a gyermekeknek segítséget nyújtson ahhoz, hogy a világot megismerje és megértse a maga egészében

. A természet szeretetére, megóvására kívánjuk nevelni a gyermekeket, természet közeli élettel, példát mutatva számukra.

Legfontosabb feladatunk megismertetni a gyermekeket azzal a természeti környezettel, amelyben élnek, felhívni a figyelmet annak értékeire és szépségeire. Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek és a családjaik környezethez való kötődésének, környezettudatos szemléletének formálására, a rendszeresen megszervezett Természeti Napok biztosításával.

Törekszünk a „Zöld óvoda”-i kritérium rendszernek való megfelelésre, a kapcsolódó változatos tevékenységek rendszeres felkínálására, bővítésére.

A séták, kirándulások, terepfoglalkozások az óvoda udvarán és kertjében vagy a természet sarokban, homok-vízasztalnál végzett tevékenységek közben tanulási, tapasztalási lehetőséget kínálunk a gyermekeknek. A legtöbb esetben természetben szervezett komplex foglalkozások során mindenkinek lehetősége van saját képességeinek, érdeklődésének megfelelően dönteni, választani a felkínált lehetőségek közül. Toleranciára, mások véleményének, érzéseinek és gondolatainak tiszteletbe tartására, s arra neveljük a gyermekeket, hogy képesek legyenek elfogadni másokat.

Születéstől – felnőttkorig

A környezettel való szoros kapcsolat az életfolyamatok újrajátszása során, nemcsak arra adunk lehetőséget a gyermekeknek, hogy a benne lévő feszültségek feloldódjanak, hanem elősegítjük számukra a társadalomba való későbbi bekapcsolódást, szocializálódást.

Az ezekhez kapcsolódó szokások elsajátítását, a szükséges magatartásformák kialakítását a játék, drámajátékok, szituációs játékok során valósítjuk meg a gyermek érdeklődésének igényeinek figyelembe vételével.

4.7. Munka jellegű tevékenységek

A nevelés tartalma

Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermekek a munkavégzése ne időszakonkénti, hanem rendszeres, folyamatos tevékenység legyen, s ezek beépüljenek a mindennapokba..

A munka megosztása során fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek tanuljanak meg önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani.

A nagyfokú önállóság, a döntési helyzetek, döntési képességek gyakoroltatása prioritást kap, s ezek együtt szolgálják a gyerekek életre való felkészítését.

4.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A nevelés tartalma

A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül, spontán vagy irányított módon vegyenek részt az ismeretszerzésben a gyerekek.

A játékos tanulás során egy időben, többféle változatos tevékenységet kínálunk fel. A több érzékszervet igénybe vevő foglalkozásokat, cselekedtetést, és az ezekhez szükséges idő biztosítását mindennél fontosabbnak tartjuk a 3-7 éves korú gyermek fejlődésének szempontjából.

Komplex foglalkozások rendszerén keresztül jut el a gyermekhez az, ami a számára a világból megismerhető, befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent.

A tanulás során a célunk az, hogy megfelelő szintű feladatok elé állítsuk a gyermeket, hogy örömmel és önként vegyenek részt ebben a folyamatban, mindent kipróbálhasson.

A nevelés egészén belül megvalósuló tanulást kötött és kötetlen kezdeményezések, foglalkozások, beszélgetések, tapasztalatszerző séták, terepfoglalkozások, élményszerzések formájában valósíthatók meg a nap bármely időszakában.

4.9. Társas, közösségi tevékenység

A nevelés tartalma

A társas közösségi tevékenység során a tulajdonságok, a képességek, a készségek, a szükségletek olyan rendszerét kívánjuk formálni, amelyek segítségével a gyermekek részvétele a napi életben egyszerűbbé, könnyebbé válik.

Felszabadult, derűs óvodai légkörben a társas kapcsolatok, a közös munka, az együtt játszás, a komplex foglalkozások rendszerén át tudatosan formáljuk a közösségi szokásokat, a hagyományok tiszteletét, a csoport közvéleményét.

Nevelőközösségünk szerepe a nevelési folyamatban meghatározó a felnőtt és a gyermek közötti viszonyban a demokratikus együttlét öröme dominál, az együttműködés, a kommunikáció és a kooperáció képességeinek gyakorlása során.

Ünnepek, zöld, jeles napok

Célja:

- Az ünnepekhez való érzelmi kötődés kialakítása, az ünnepvárás, készülődés során a folyamat jelleg érvényesítése.
- Az óvodai hagyományok ápolása, gyermek közeli, érthető tartalommal történő megtöltése.
- Példaadás a családok számára, ösztönzésük az együtt ünneplésre, a tevékeny részvételre – bevonásuk a szervezésbe, lebonyolításba, a várakozás örömeinek közös átélése, a családi hagyományok szélesítése.
- A jeles napok kapcsán a családok környezetvédő szemléletének alakítása
- A Hazafias ünnepeinkről történő megemlékezés során a gyermekek és a családok magyarság tudatának, szülőföldről való kötődésének alakítása.

Óvodai ünnepeink, jeles napjaink a megvalósítás sorrendjében:

Ünnep	Feladat
Népmese Napja	Az igényes irodalmi alkotások, a népmesék előtérbe helyezése a családok bevonásával
Állatok világnapja	Természetes környezetben végzett megfigyeléseken, tevékenységeken, játékos vetélkedőkön át figyelmük felkeltése az állatok szeretete, védelme iránt.
Szüreti multság	Szüreti hagyományok, őszi népszokások élményszerű, játékos, felelevenítése, táncház, a családok bevonásával.
Márton nap	A néphagyomány játékos átörökítése.

Őszi Természeti Napok	A természetben szervezett élményeken, tapasztalatszerzéseken át a gyermekek természetbarát szemléletének pozitív alakítása.
Futóverseny	A gyermekek sporthoz való viszonyának pozitív alakítása.
Lucázás	Hagyományápolás a Gagarin Intézményegység tanulóival közösen.
Mikulás	Mikulás napjának előkészítése az ünnephez kapcsolódó gyermek közeli dalok, versek, mesék felelevenítése, drámajátékok alkalmazása
Adventi délután	Az ünnepvárás előkészítése a családokkal közös adventi délutánon, a gyermekekkel közös tevékenységeken át.
Karácsonyi délelőtt	Mesedramatizálás, ünnepi műsor a gyermekeknek, szeretetteljes együttlét biztosítása a csoportokban
Népi hangszer bemutató	Ismerkedés a népi hangszerekkel, helyi népzeneészek megismerése.
Gergely járás	Iskolába csalogató hagyományörző játék a szomszédos iskola gyermekeivel.
Farsangi délelőtt	A farsangi népszokások felelevenítése, óvó nénik ráhangoló mesejátéka, közös dalolás, verselés, jelmezes ünneplés, vidám, ügyességi játékok csoportonként, Kiszé égetés-télkergetés az udvaron a szülők részvételével.
Víz Világnapja	A gyermekek érdeklődésének felkeltése a hét folyamán a jeles nap iránt a természetben végzett tevékenységeken át.
Húsvét	Népszokások, népi játékok felelevenítése. Tojásfestés különböző technikáival való ismerkedés.
Egészségnap	A családok egészséges életviteléhez példaadás, közös tevékenykedés
Nemzeti emléknapi	Közös élményekre épülő tevékenységeken át a szűkebb és tágabb környezet megismerése, kirándulás, a szülőföldhöz való kötődés erősítése.
Fordulj Bolha Városi Néptánc Találkozó	Hagyományörző népi játékok egymásnak történő átadása, a gyermekek népi játékokhoz, népi tánchoz való kötődésének erősítése, nagy közös élményteremtés.
Föld napja	A gyermekek és a család környezetbarát szemléletének alakítása, élményszerzés, tapasztalatszerzés
Májusfa állítás	Néphagyományörző játék során értékátadás a Gagarin Iskolával együttműködve

Anyák napja	Érzelmi ráhangolás az édesanyához való kötődés erősítése, ünneplése csoportonként
Madarak fák napja	Környeztünk fáinak, madarainak megismerése. Érdeklődésük felkeltése gondozásuk, védelmük iránt.
Mesemondó délelőtt	A kiemelkedő képességű és az irodalmi alkotások iránt érdeklődő gyermekek bemutatkozásának megszervezése a szülők bevonásával.
Gyermekhét	Változatos mozgásos játékok, kirándulások, szervezése szülők bevonásával, ugráló, rendőrségi bemutató, zenés előadás.
Iskolába készülő napja	Az iskolába készülők köszöntése ünnepi műsorral
Környezeti vetélkedő	Családokkal közös tevékenység a környezeti nevelés, fenntarthatóság jegyében, sétafüzetek kapcsán a városunkhoz való kötődés erősítése

5. Óvodai élet megszervezése

5.1. Személyi feltételek

Az intézményi struktúrához igazodva a pedagógus és egyéb alkalmazottak létszáma megfelel a törvényi előírásoknak. A nevelőmunkához szükséges személyi feltételek lehetővé teszik a nevelőmunka szakszerű ellátását, a minőségi munkavégzést.

Az óvodapedagógusok szakirányú végzettsége:

Végzettség:	Pedagógusok száma:
Óvodapedagógusi diploma	6 fő
Tanügy igazgatási, nevelési-oktatási intézményi vizsga	2 fő
Szociálpedagógus diploma	1 fő
Vezető óvodapedagógus szakvizsga	1 fő
Felsőfokú nyelvvizsga	1 fő

A szakvizsgákon kívül, a Továbbképzési Programnak és a Beiskolázási Tervnek, érdeklődésüknek megfelelően, óvodapedagógusaink számos továbbképzésen, szakmai konferencián vettek részt. A pedagógusminősítések keretében 1 fő „Pedagógus I”, négy fő „Pedagógus II”, egy fő Mesterpedagógus minősítést kapott.

Az Összevont Óvoda keretei között szervezett továbbképzéseken nevelőtestületünk tagjai megismerhették a tagóvodák szakmai tevékenységét, gazdagítva ez által a módszertani kultúránkat, ugyanakkor bemutathattuk a Helyi Nevelési Programunk sajátosságait. A Belső Szakmai Munkaközösségünk éves munkaterv alapján működik az abban megfogalmazott célokat és feladatokat a nevelési program és az éves kiemelt pedagógiai feladatok figyelembevételével, határozza meg a nevelőtestület. Ennek keretében végzett közös tevékenység kiváló lehetőségeket nyújt egymás munkájának megismerésére, gondolatok cseréjére, tapasztalatok átadására, kulcsfolyamatok összehangolására.

Az intézményben két dajka néni rendelkezik dajkai szakképzettséggel, de, mindhárman rendszeresen részt vesznek az Összevont Óvoda által szervezett továbbképzéseken, szakmai találkozók.

5.2. Tárgyi feltételek

A tárgyi fejlesztések a 11/1994.(VI.8.) MKM rendelet 7. számú mellékletében megfogalmazott eszköznorma szerint történik.

A tárgyi feltételrendszer fejlesztését elősegítik: az óvodai alapítványunk, pályázatok, szülői segítségnyújtások, szponzori támogatások.

Az óvodánk épülete, udvara, berendezési tárgyai megfelelő munkakörnyezetet biztosítanak az intézmény dolgozóinak, valamint lehetőséget teremtenek a szülők fogadására is.

Intézményünk rendelkezik a helyi nevelési programunk megvalósításához szükséges tárgyi felszerelésekkel, amelyeket a gyermekek maguk is használnak, ezért számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságára figyelve helyezünk el.

Csoportszobáink világosak, jól felszereltek, a bútorokat szükség szerint cseréljük, felújítjuk, figyelmet fordítva az esztétikus környezet kialakítására.

2006-ban a szükségcsoport megszüntetése lehetővé tette, hogy tornaszobát alakítsunk ki a csoportszoba helyén, mely jelenleg multifunkcionális szerepet tölt be./fejlesztő, tehetséggondozó, speciális, mozgásos tevékenységek lebonyolítása/ Könyvtár, megfelelő raktározási lehetőségek is rendelkezésünkre állnak.

5.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda nyitva tartása:

A napi nyitva tartás a szülők igényeinek igénybe vételével 10 és fél óra. Az óvodát reggel 5:30-kor nyitják ki a dajkák és 17:30-kor zárnak, két műszakban végzik feladatukat.

5.6. Az óvoda kapcsolatrendszere

Az óvoda kapcsolatai	Tartalom	Cél
Tagóvodák	Látogatások, bemutató foglalkozások, szakmai napok, irodalmi feldolgozások, dramatikus játékok, kiállítások gyermekek, óvónők munkáiból.	Tartalmas szakmai, emberi kapcsolatok kialakítása, amelynek során a különböző tagóvodákban dolgozók képet kapnak egymás munkájáról, tanulnak egymástól, segítik, támogatják egymást.

<p>Óvoda – általános iskola</p>	<p>SKÁID Gagarin Iskola: Néphagyományok ápolása, közös programok: Gergely járás, Iskolába csalogató, Korosztályos torna, Vízhez szoktatás, Galérialátogatás. A csoportok testnevelés foglalkozásai. Iskolások szereplése.</p>	<p>Az óvodából az iskolába való beilleszkedés segítése. A pedagógiai módszerek, eljárások összehangolása, közös hagyományrendszer kialakítása, formálása.</p>
<p>Vácz Gyula Művészeti Iskola</p>	<p>Iskolába készülők napja. Művésztanárok bekapcsolódása tehetséggondozó munkánkba. Művészpallásták bemutatkozása ünnepünkben. Hangszerbemutatók. Interaktív gyermekhangverseny.</p>	<p>Ízlésvilág formálása, értékek, hagyományok átadása. Viselkedési normák pozitív alakítása, a tehetséggondozás lehetőségeinek bővítése szakemberek bevonásával.</p>
<p>Táncház</p>	<p>Népi gyermekjátékok, néptánc foglalkozások lebonyolítása heti rendszerességgel. Néptáncosok bekapcsolódása ünnepeinkbe.</p>	<p>A gyermek mozgásigényének kielégítése, mozgásterének növelése. Érdeklődésük fokozása a táncművészet, a népi játékok, hagyományok iránt. A tehetséggondozás lehetőségeinek kiaknázása.</p>
<p>Óvoda – Művelődési Intézmények (Balassi Bálint Könyvtár, Dornay Béla Múzeum, József Attila Művelődési és Konferencia Központ)</p>	<p>-JAMKK gyermekszínház -Kiállítások, megnyitók -Városi Gyermeknap -Kézműves foglalkozások, Családi hétvége -Adventi sokadalom -MOE mesemondó délelőtti foglalkozások -Múzeumpedagógiai foglalkozások -Könyvtár látogatás, foglalkozások</p>	<p>Ízlésvilág fejlesztése, kultúra iránti igény megalapozása. Környezettel való ismerkedés. Óvodai élet színesítése, a tehetséggondozás lehetőségeinek bővítése.</p>
<p>Salgótarjáni Közművelődési Nonprofit Kft. Sportcsarnok</p>	<p>Kihívás Napja Sportrendezvények.</p>	<p>Edzés, ügyesség fejlesztés.</p>

Óvoda – Civil szervezetek Ipoly Erdő Zrt.,Bükk Nemzeti Park-Baglyaskő Látogató Központ,Palóc Méhész és Környezetvédő Egyesület,Magyar Madártani Egyesület,Nógrád-Novográdi Látogató központ	Erdei kirándulások, terepfoglalkozások változatos, élményszerű biztosítása megvalósítása.	Hagyományteremtés, Zöld,jeles napokhoz kapcsolódó események megismerése,megszerettetése , rendszeressé tétele,a környezettudatos magatartás alakítása. A tehetséggondozás gazdagítása szakemberek bevonásával.
--	---	--

A prioritásokhoz kapcsolódó, változatos tevékenységek megvalósítását Gyermekmosoly alapítványunk, a családok, civil szervezetek, szűkebb környezetünk szakemberei támogatják.

Pedagógiai programunk kiemelt tevékenységei

A tehetséggondozás prioritást kap pedagógiai programunkban, hiszen évek óta voltak tehetséges, jó képességű gyermekeink, vagy „furcsa” gyerekek. Ma már a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekhez soroljuk őket, akik közül sokan több területen is megkülönböztetett figyelmet igényelnek.

Folyamatosan törekedtünk az e területen történő önképzésre, a legújabb módszertani ismeretek megszerzésére. Betekintettünk más óvodák jó gyakorlatába, munkaközösségünk is

foglalkozott a tehetséggondozás megvalósításának lehetőségeivel. Bemutató foglalkozásokkal segítettük az újszerű ismeretek beépülését a napi gyakorlatba. Megerősödött bennünk a tehetséggondozás szükségessége, motivált bennünket nevelőtestületi szintű továbbgondolására.

A tehetséggondozás az elmúlt években két szinten történt, a csoportokban a differenciálás lehetőségeinek alkalmazásával, és kiscsoportos formában tehetséggondozó foglalkozásokon a csoporton kívül.

12-15 fős csoportokat alakítottunk ki a művészeti nevelés valamely területéről. A közösséggel egyeztetve, a kollégák irányultságát, érdeklődését és az arányos feladat megosztást is szem előtt tartva indítottuk el a tehetséggondozást, képességfejlesztést. A tehetséggondozó műhelyeket 2-2 óvodapedagógus irányította heti rendszerességgel.

1. Foglalkoztunk a gyermekek kreatív oldalának, **vizuális tevékenységének** fejlesztésével, heti rendszerességgel a **„kis művészek” tehetséggondozó foglalkozásain**. Majd a következő évben a gyermekek ének-zenei nevelését karoltuk fel a **„Szalakóták” ének-zenei foglalkozásain**.
2. A 2011-2012. nevelési évben a tehetséges gyermekek gyenge oldalának fejlesztését 2 fejlesztőpedagógus szakirányon végzett óvodapedagógusunk vezette.
3. 2013-tól a **„Szabad madarak” - komplex művészeti nevelés** tehetséggondozó műhelyét hoztuk létre, melyek foglalkozásain a mesék komplex feldolgozásán át a gyermekek kreatív nevelésére helyeztük a hangsúlyt.
4. Évek óta kapcsolódott a tehetséggondozáshoz a **néptánc foglalkozás**, melyen iskolába készülő gyermekeink vettek részt heti rendszerességgel a szomszédos Táncházban. Ezekben a foglalkozásokon a differenciálás lehetőségeit alkalmazva valósította meg a tehetséggondozást a felelős kollégánónk.
5. 2018 .januárjától, a **„Fürkészek” tehetséggondozó foglalkozásaival** bővítettük tevékenységünket a környezet iránt kiemelkedő érdeklősét mutató gyermekek részvételével.

Az éves tervek sikeres megtervezéséhez hozzájárultak a **tehetséggondozás terén bővülő ismereteink**, tapasztalataink. Egyre fontosabbá vált számunkra a kreatív nevelés megvalósítása, a gyermeki gondolkodásmód kibontakoztatása a mesék komplex feldolgozása során, a művészeti nevelés komplex élmények megteremtésével. Feladatunk volt a gyermekek

legjobb képességeinek megnyitása, az ezekre való építés. Olyan gondolkodás és viselkedésmód, társakhoz való viszony kialakítása, amely által inspirálják egymást az új megoldások keresésére, határaik kipróbálására.

Pedagógiai munkánk során tudatosan törekedtünk **a mozgás, a művészeti nevelés** gazdag tárházának megismerésére, munkánkba történő beépítésére, alkalmazására.

A művészeti nevelés jótékony hatását, hatékony lehetőségeit megtapasztaltuk gyakorlati munkánk során. Törekedtünk **a szakmai ismereteink e területen történő tudatos fejlesztésére, kollégáimmal értéknek tekintjük** a művészeti nevelés sokszínű lehetőségének átadását. Folyamatosan gyűjtjük, alkalmazzuk a játékos lehetőségeket, a gyermekek képességeinek kibontakoztatásához, a tehetséggondozáshoz.

Megerősödött bennünk, hogy a tehetséggondozást *az óvodai csoportban* a gyermekek természetes közegében, **egyéni képességeikhez** igazítva, a **differenciálás módszerének** alkalmazásával, az **élménypedagógiára és az inkluzív nevelésre** alapozva tovább kell folytatnunk.

Azonban lehetőséget kell adnunk a **kiemelkedő képességű gyermekeknek** a *tehetséggondozó foglalkozások alkalmain is* határaik kipróbálására, **kihívások biztosításával**, nagyfokú érdeklődésük kielégítésére.

Azt tapasztaltuk, hogy a kiemelkedő képességű gyermekeink a csoportszobában újra játsszák, átadják ismereteiket társaiknak, pozitív hatással vannak azok érdeklődésének, képességeinek megnyitására.

A tehetséggondozás során alkalmazott módszerek eredményeit elismeri a közösségünk. A nevelői megbeszéléseken megerősített módszereket a mindennapok során kipróbáljuk a csoportokban. Mindhárom csoportunkban megjelent **a mesék projektekben történő feldolgozása** (rendszeresen már két csoport dolgozik projektmódszerrel).

Bemutató foglalkozásokat vállaltunk, melyeket közösen elemeztünk. A foglalkozások örömmel töltötték el, feltöltöttek bennünket felnőtteket is. **A komplexitást elértük**, a művészeti tevékenységeket felhasználtuk a mesékben, melyek az ismereteket, képességeket, a művészeti élményt teljesítették ki. A mesefeldolgozások során kibontakozott a gyermeki kreativitás, lehetőségük nyílt a képességüknek megfelelő szerepvállalásra, igényükké vált az alkotás az önálló próbálkozás. Élményszerű népi játékokon át kielégült széleskörű

érdeklődésük, lehetőséget adtunk a gyermekek erős és gyenge oldalának fejlesztésére. Szakemberek bevonásával erősítettük az élményszerzést, ismeretnyújtást.

Az „**Útravaló-maroknyi néphagyomány**” című pályázati programunk (NTP-MKÖ-16-0171) nagyban hozzájárult a tehetséggondozás eredményes megvalósításához. A „tehetséggalánták” fejlesztéséhez törekszünk a változatos eszközök biztosítására, kreatív alkotások készítéséhez, egy-egy rajzpályázaton történő részvételhez, az énekes, irodalmi gyermekjátékokhoz kapcsolódó zenei, dramatikus, eszköztárunk bővítésével.

Gyermekeink egyéb lehetőségei óvodánkban:

- A tehetséggondozás lehetőségeit a népi kultúra területén: „a mese – mese mátká” című népmesemondó délelőttök szervezésével is biztosítjuk.
- Több gyermekünk eljutott minden évben a városi mesemondó délelőttre megkülönböztetett figyelmet kap az erre az eseményre való ráhangolás.
- Már hagyománnyá vált a szüreti délelőtt megrendezése. Eredménynek vallhatjuk, hogy minden gyermekünk családtagjai bekapcsolódnak a felkínált hagyományőrző tevékenységekbe. A programot tánc házzal zárjuk, melyhez a Dűvő, a Salgó Együttes népzenei húzzák a talpalávalót és a Nógrád Táncegyüttes táncosai népszerűsítik a szülők, gyermekek körében a néptáncot.
- Az utánpótlás neveléshez a 90-es évek óta képzett néptánc pedagógusunk végzi a gyerekek táncművészeti nevelését, heti rendszerességgel a szomszédos Tánc házban. A Nógrád Táncművészetéért Alapítvánnyal szoros együttműködést alakítottunk ki, táncosaik több alkalommal adnak példát, színesítik programjainkat. Gyermekeink nagy része folytatja a néptáncot, támogatjuk az utánpótlás nevelést.
- Alapítványunk anyagi segítséget nyújt a szülőkkel karöltve a Tánc ház nagytermének bérléséhez, a gyermekek mozgás- és térigényének biztosításához.
- A szintén szomszédágunkban lévő Zeneiskola népzene oktatóival, zenepedagógusaival is folyamatosan tartjuk a kapcsolatot. Rendszeresen vehetnek részt a zene iránt érdeklődő gyermekeink hangszer bemutatókon, interaktív gyermekhangversenyeken. Együttműködésünk eredményeként szintén hagyomány már, hogy nyár elején lehetőséget kapunk a Zeneiskola nagytermében a tehetséges

vagy kiemelkedő képességű gyermekeink szülőknél történő bemutatkozására néptánc, népi dalos játékok és népmese kincsünk bemutatására.

- Bekapcsolódhatunk a szemközti Gagarin Általános Iskola a Lucázó, Betlehemes, Gergelyező, Május köszöntő népi játékaiba, közösen elevenítjük fel azokat, pozitívan alakul a gyermekek szereplési vágya, népi játékokhoz való kötődése.
- Több ízben felkérést kaptunk a városi rendezvényeken történő szereplésre néptáncos gyermekeinkkel, illetve a tehetségigéretük bemutatkozására. A közelmúltban a Városi Karácsonyi ünnepség, illetve Karácsonyi ROADSHOW meghitt ünnepi hangulatának megteremtéséhez járultak hozzá fellépő gyermekeink.
- A vizuális, zenei nevelés, mozgás terén több kiemelkedő képességű gyermekünk volt az elmúlt években, városi rajz pályázatokon számos dobogós eredményeket értek el.
- Rendszeresen biztosítjuk a gyermekek Bozsik tornákon való részvételét, utánpótlás nevelését, a differenciált mozgásfejlesztést.

Pályázatok segítségével is biztosítjuk az egy-egy területen kiemelkedő képességű gyermekek fejlesztését. Megszervezzük egy-egy művészpédagógus bekapcsolódását, önkéntes támogatását.

Intézményünk 2014. óta kapcsolódott a **Zöld óvodák** hálózatához. Támogatjuk a környezettudatos magatartásforma megerősítést a családokban. Példaadással, önkéntesek beszerzésével ösztönözzük a fenntarthatóságra nevelést, a természetet óvó, védő szokások megalapozását. Jó alkalom kínálkozik erre a túráinkon, kirándulásainkon, a kertek betakarításain, udvarrendezésen, és minden évben a Természeti Napok alkalmain.

A Cím elnyerése óta végzett tevékenységeink:

- Kirándulásainkat felkínáltuk a családok számára is, megnyerésüket személyes példánkkal és a gyermekek motiválásával kívánjuk elérni.
Óvodánk környezetének rendezését, lehetőségeink kihasználását, konyhakert kialakításával, annak folyamatos gondozásával, „Egy gyermek egy palánta” akciónkkal, madáritatók kihelyezésével környezetünk esztétikusabbá tételével bővítettük.

- Hagyományainknak megfelelően idén is ültettünk fát az óvoda udvarán a Madarak és fák napja közelében.
- Rendszeresen bekapcsolódtunk gyermekeinkkel a Takarítási Világnapon környezetünk rendbetételébe.
- Papír-, petpalack- és üvegek gyűjtésére motiváltuk a szülőket a VGÜ által kiírt felhívás keretében. Első helyezést ért el óvodánk a Tagóvodák között meghirdetett gyűjtési akcióban.
- A „Zöld Óvoda, Ökoiskola Programok kiszélesítése” projekt III. Országos Találkozóján (2016.ápr.16.) a salgótarjáni Tóstrandnál, újrahasznosított anyagokból készítettünk eszközöket, amelyeket kiállításon mutattunk be.
- Iskolába készülõ gyermekeinkkel több alkalommal az Ipolytarnóci Óslénypark élővilágával, a Hollókői Ófalu népi értékeivel, majd a Kertek – alja Tanösvény útvonalát fedezték fel.
- Csoportos tavaszi kirándulásainkon az erdők, mezők, tavak, a Karancs-Medves Tájvédelmi körzet élővilágával ismerkedtünk.
- A mozgás megszerettetését hagyományosan az október 23-i futóversenyen (2. hely, lányok 1. hely), a Kihívás Napján, a Bozsik foci alkalmain (dobogós helyezésem) és új hagyományként roller- és kerékpártúrán erősítettük, lelkes önkénteseink kíséretével, biztatásával.
- Új lehetőségként együttműködési tervet készítettünk a Korbás Tanyával a lovaglás megismerése érdekében, és kipróbálták gyermekeink ezt a mozgásformát is.
- A családok szabadidős tevékenységéhez „Sétafüzettel” adtunk ötleteket, melyet idén is elindítottunk. A jutalmazáshoz Alapítványunk adott segítséget.
- Egészségnapot szerveztünk az óvoda teljes gyermek- és szülői közösségével, ahol a mozgásra, az egészséges életmód fontosságára hívtuk fel az érdeklődők figyelmét.
- A Környezetvédelmi Világnap alkalmából rendszeresen szerveztünk hulladékgyűjtési akciót a családok bevonásával.
- Kiállítást rendeztünk újrahasznosított anyagokból készült mese eszközökből, a feldolgozott mesékhez.
- Óvodakertünket virágok, bokrok, fa ültetésével szépítettük, konyhakertünket zöldségfélék, gyógynövények telepítésével gazdagítottuk a szülők segítségével.

- Szülői információs falunk gazdagabbá vált, a zöld jeles napokhoz, hagyományainkhoz kapcsolódó tájékoztatók rendszeres kihelyezésével.
- Együttműködési megállapodást kötöttünk a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságával, valamint a Palóctáj Környezetvédő és Méhészeti Egyesülettel. Erősítettük kapcsolatunkat a kerékpárosok egyesületével.
- Partnereink támogatták a terepfoglalkozásainkat, a „Fürkészek” tehetséggondozó foglalkozásainak lebonyolítását.

Szülőkkel, társszervezetekkel szervezett rendezvényeink keresettek, pozitív visszajelzéseket kaptunk partnereinktől.

Salgótarján, 2018. május 31.

Ferhanné Kis Ildikó
tagóvoda vezető